

Документ бр. WD-13-1/2-3

ГОДИШЊИ ИЗВЈЕШТАЈ

**о раду и активностима Међународне комисије за
слив ријеке Саве (Савске комисије)
за период 1. април 2012 – 31. март 2013. године**

Април 2013. године

САДРЖАЈ

1. Пловидба	8
1.1. Безбједност пловидбе.....	8
1.2. Технички стандарди.....	9
1.3. Спречавање загађења вода проузрокованог пловидбом	9
1.4. Инфраструктура пловног пута	10
2. Интегрално управљање водама.....	12
2.1. Управљање ријечним сливом.....	12
2.2. Спречавање и контрола акцидената	13
2.3. Управљање поплавама	14
3. Међусекторска и остала питања	16
3.1. Управљање информацијама	16
3.2. Хидролошка и метеоролошка питања.....	16
3.3. Остала развојна питања	17
4. Сарадња, промотивне активности и укључивање интересних група.....	19
4.1. Сарадња са међународним организацијама и осталим релевантним институцијама.....	19
4.2. Сарадња са националним институцијама	20
4.3. Промотивне активности и укључивање интересних група.....	21
5. Правна питања	23
5.1. Протоколи уз Оквирни споразум о сливу ријеке Саве (FASRB).....	23
5.2. Административно управљање и правна подршка.....	24
6. Финансијска питања.....	25
6.1. Буџет.....	25
6.2. Пројекти и студије финансирани у оквиру посебних фондова	26
6.3. Остале активности.....	26

Додатак I – Попис чланова и замјеника чланова Савске комисије

Додатак II – Попис стручних група Савске комисије

Додатак III – Попис пројеката повезаних са *Оквирним споразумом о сливу ријеке Саве*, спроведених или покренутих у финансијској 2012. години

Додатак IV – Попис састанака са интересним групама, који су организовани од стране Савске комисије

Додатак V – Преглед активности које су организоване у склопу прославе Дана ријеке Саве 2012. године

Додатак VI – Листа скраћеница

Увод

Општи задаци и надлежности Међународне комисије за слив ријеке Саве (Савска комисија, ISRBC) дефинисани су *Оквирним споразумом о сливу ријеке Саве (Оквирни споразум, FASRB)* и, детаљније, Анексом I Оквирног споразума – *Статутом Међународне комисије за слив ријеке Саве*. Обавеза Савске комисије да подноси годишњи извјештај о свом раду и активностима странама *Оквирног споразума* произилази из члана 10. Анекса I *Оквирног споразума*.

На тој основи је припремљен *Годишњи извјештај о раду и активностима Савске комисије за 2012. годину*. *Извјештај* покрива финансијску 2012. годину Савске комисије, односно период од 1. априла 2012. до 31. марта 2013. године. Сви програми рада и планови рада који су наведени у оквиру *Годишњег извјештаја* такође одговарају наведеној финансијској години.

Током извјештајног периода су учињени значајни напори у правцу остваривања даљег напретка у спровођењу *Оквирног споразума* и додатног јачања основе за будуће спровођење *Оквирног споразума* обезбјеђивањем посвећености држава потписница у спровођењу главних активности Савске комисије. До сада, током финансијске 2012. године, одржане су четири сједнице Савске комисије: 28. сједница (у Загребу, 10-11. априла 2012), 29. сједница (у Загребу, 10. јула 2012), 30. сједница (у Загребу, 7-8. новембра 2012) и 31. сједница (у Београду, 20. фебруара 2013) – видјети слику 1. Поред тога, током овог периода су одржана и 23 састанка стручних група и осталих тијела Савске комисије, као и 15 конференција, савјетодавних радионица и осталих састанака са интересним групама.

Слика 1. 31. сједница Савске комисије (Београд, 20. фебруар 2013. године).

Дјеловање Савске комисије је било усмјерено на следеће активности:

- финализацију фазе планирања (тј. студија и главног пројекта) обнове и развоја пловидбе на пловном путу ријеке Саве;
- даљи развој и/или финализација стратешких планова за слив ријеке Саве (финализација *Нацрта приједлога Плана управљања сливом ријеке Саве*, израда *Плана управљања ризиком од поплава за слив ријеке Саве*);
- развој/побољшање интегрисаних система за слив (географски информациони систем – ГИС, ријечни информациони сервиси – РИС, система за надзор,

- прогнозу и рано упозоравање на акциденте и поплаве, као и платформа за размјену метеоролошких и хидролошких информација и података);
- развој различитих облика „одрживог” ријечног туризма у сливу (нпр. научички, еколошки, рекреативни, итд);
 - припрему пројеката и обезбјеђивање финансирања за пројекте, укључујући рационализацију – свођење пројеката у склопу *Стратегије Европске уније за регион Дунава* у реалне оквире;
 - финансијско и административно управљање, као и развој интерних прописа Савске комисије;
 - разматрање могућности и разраду опција за проширење платформе са више интересних група у сливу ријеке Саве, како би се у спровођење *Оквирног споразума* укључили владин, невладин, пословни и академски сектор;
 - промотивне активности, укључујући организацију прославе Дана ријеке Саве 2012. године, издавање службеног билтена Савске комисије, *Савског вјесника* и специјализованих публикација, ажурирање интернетске странице и израду промотивних материјала Савске комисије.

Поред напретка оствареног у главним областима рада, најважнија остварења Савске комисије током финансијске 2012. године укључују и следеће:

- даље интегрисања заштите животне средине у економске активности, као што су развој пловидбе и туризма;
- интегрисање приступа „од врха према дну“ (*top-down*) и „од дна према врху“ (*bottom-up*) кроз додатно јачање укључености интересних група у процес спровођења *Оквирног споразума*;
- унапређење видљивости процеса спровођења *Оквирног споразума* и Савске комисије као координатора процеса, у државама странама *Оквирног споразума* и шире.

Настављени су напори на обезбјеђивању финансијских средстава за регионалне пројекте повезане са спровођењем *Оквирног споразума*, са посебним фокусом на екстерне финансијске изворе. Као резултат таквих напора, удио екстерно финансираних пројеката у укупном буџету је наставио да расте и достигао је ниво од 84% (преосталих 16% се обезбјеђује из контрибуција држава страна *Оквирног споразума*). Вјероватно је да ће и у будућности проценат екстерно финансираних пројеката додатно да расте, с обзиром на чињеницу да је 11 приоритетних пројеката Савске комисије већ добило потврду о усклађености или писмо препоруке у оквиру *Дунавске стратегије Европске уније (EU SDR)*, као и да се очекује да остали планирани пројекти буду усмјерени на екстерне финансијске изворе.

На основу *Декларације Трећег састанка држава страна Оквирног споразума о сливу ријеке Саве*, прелиминарно су размотрене могућности да се уведе правно обавезујући карактер одлука Савске комисије у одређене области управљања водама. С обзиром на узајамно изражен интерес Савске комисије и Црне Горе да даље ојачају своју међусобну сарадњу, настављени су контакти који се односе на могућност да Црна Гора ускоро постане страна потписница *Оквирног споразума*.

Детаљан преглед активности Савске комисије је представљен у наредним поглављима. Додаци су приложени уз *Извјештај* ради комплетности информација. Попис чланова и замјеника чланова Савске комисије се налази у Додатку I, а попис активних стручних група Савске комисије се налази у Додатку II овог *Извјештаја*. Пројекти повезани са

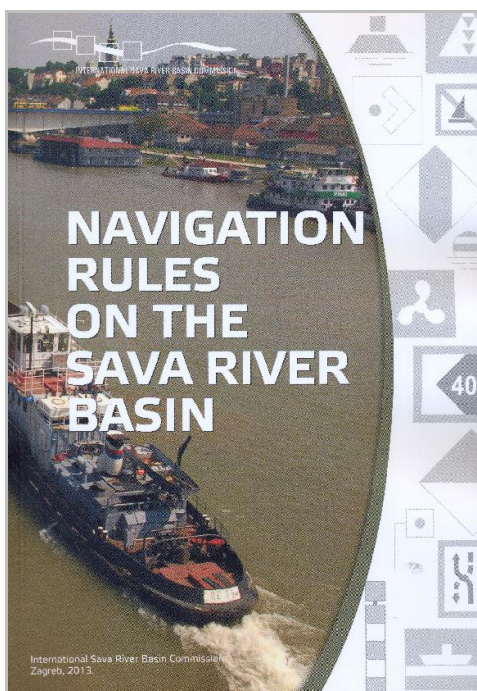
спровођењем *Оквирног споразума*, спроведени или покренути током овог извјештајног периода су набројани у Додатку III. Кратак преглед активности учешћа јавности и укључености интересних група се налазе у Додатку IV и Додатку V. Листа скраћеница се налази у Додатку VI овог *Извјештаја*.

1. Пловидба

С обзиром на *План рада Савске комисије за финансијску 2012. годину*, главни фокус рада Савске комисије у области пловидбе је био на обнови и развоју пловидбе на пловном путу ријеке Саве и на унапређењу правног оквира, нарочито у области обиљежавања пловног пута и ријечних информационих сервиса (РИС).

1.1. Безбједност пловидбе

Током финансијске 2012. године, активности Савске комисије су се фокусирале на учешће у процесу даље надградње пловидбених правила на европском нивоу, даље разраде усклађених правила о инспекцији безбједности пловидбе у оквиру Одлуке 30/07 о *Правилима пловидбе на сливу ријеке Саве* (слика 2), као и модернизација и усклађивање правила о квалификацијама заповједника и посада пловила на европском нивоу, те надградња Одлуке 32/07 о *Правилима о минималним условима за издавање овлашћења за заповједника пловила на сливу ријеке Саве*.

Слика 2. Пречишћени текст *Правила пловидбе на сливу ријеке Саве* (2013).

Активно учешће у раду техничке радне групе Дунавске комисије је подразумијевало праћење процеса модификације пловидбених правила на европском нивоу. Резолуција 59 комитета за унутрашњи транспорт UNECE је измјењена на основу приједлога који је разрадила Савска комисија. У складу са таквим исходом, Савска комисија је усвојила Одлуку 02/13 о измјенама Одлуке 31/07 о *Правилима обиљежавања пловног пута на сливу ријеке Саве*.

Започела је израда web апликације за инспекцију безбједности пловидбе, с циљем да се омогући усклађено похрањивање и коришћење података о инспекцији за цијели слив ријеке Саве. Уочена је и потреба да се изврши унификација извјештаја о реализацији *Плана обиљежавања за ријеку Саву и њене пловне притоке*. На основу примједби и приједлога добијених од надлежних власти страна потписница *Оквирног споразума*,

израђен је нови приједлог нацрта модела *Извјештаја о реализацији Плана обиљежавања*.

Остали резултати остварени у финансијској 2012. години укључују развој концепта за израду штампаних навигационих карата за ријеку Саву, израду нацрта *Даљинара ријеке Саве* за сектор узводно од Сиска и *Приручника за пловидбу на ријеци Сави*, почетне кораке на интегрисању *Даљинара ријеке Саве* и *Албума мостова на ријеци Сави* у web апликацију за развој *Плана обиљежавања* и објављивање *Правила о минималном броју чланова посаде на пловилима на сливу ријеке Саве*, *Правила о минималним условима за издавање овлашћења за заповједника пловила на сливу ријеке Саве* и *Правила обиљежавања пловног пута на сливу ријеке Саве* (ново издање), *Приручник за радио телефонску службу на сливу ријеке Саве* и *Правила за одређивање зимовника и зимских склоништа на сливу ријеке Саве* (слика 3).

Слика 3. Правила која се тичу безбједности и техничких стандарда пловидбе (2013).

1.2. Технички стандарди

Што се тиче техничких захтјева за пловила унутрашње пловидбе, настављен је процес израде *Техничких правила за пловила у сливу ријеке Саве*. Правила се развијају у сарадњи са Министарством поморства, промета и инфраструктуре у Влади Републике Хрватске. Поред тога, одштампана су и *Правила о превозу опасних терета у сливу ријеке Саве* (слика 3).

1.3. Спречавање загађења вода проузрокованог пловидбом

Након активног учешћа у пројекту *Управљање отпадом у унутрашњој пловидби Дунавом (WANDA)*, који је завршен а који је осигурао оквир за усклађен систем управљања отпадом, попраћен приједлогом модела финансирања, Савска комисија је наставила са активном улогом у спровођењу пратећег пројекта *Конвенција о управљању отпадом у унутрашњој пловидби Дунавом (Co-WANDA)*.

1.4. Инфраструктура пловног пута

Стране потписнице *Оквирног споразума* и Савска комисија су наставиле са спровођењем својих активности у области обнове и развоја пловидбе на ријеци Сави, што је резултирало следећим:

- Република Хрватска и Република Словенија су се сложиле да наставе са припремним активностима за успостављање пловидбе узводно од Сиска, и да, у том смислу, израде акциони план за продужење пловног пута ријеке Саве од Сиска до Брежица.
- Уговор о развоју главног пројекта пловног пута од Брчког до Сиска је спреман за потписивање и очекује се да активности почну до краја априла 2013. године. Поред тога, Федерација Босне и Херцеговине је прибавила пројектни задатак за урбанистички план, као и еколошку дозволу; иста процедура је скоро завршена у дистрикту Брчко, док је у Републици Српској процес још у току.
- Што се тиче деминирања пловног пута у Босни и Херцеговини, тендер је припремљен у јулу 2012. године и достављен Свјетској банци на анализу.
- Што се тиче дионице пловног пута Брчко-Београд, у децембру 2012. године је почела припрема студије процјене утицаја на животну средину. Процедура израде прелиминарног и главног пројекта пловног пута је почела прошле године. Техничке понуде су оцијењене и достављене Свјетској банци на верификацију.
- Савска комисија је донијела Одлуку 14/12 о измјенама Одлуке 19/08 о *Класификацији пловног пута ријеке Саве*, која ће да служи као основа за израду главног пројекта, финансирање радова и даљи развој пловидбе узводно од Сиска до Републике Словеније.

Спровођење ових активности прати и координише посебан Одбор који је Савска комисија основала 2011. године. Да би се пројекат пловидбе у потпуности ускладио са *Заједничком изјавом о водећим принципима за развој унутрашње пловидбе и заштите животне средине у сливу ријеке Дунав*, 2012. године је усвојена нова *Методологија рада Одбора* (Одлука 12/12). У складу са *Методологијом*, чланови Одбора су представници одговорних министарстава из страна Оквирног споразума, из сектора надлежних за управљање водама/очување природе/заштиту животне средине и сектора пловидбе, као и представници међународних организација (Међународне комисије за заштиту ријеке Дунав, Дунавске комисије) и интересних група (невладиних организација и сектора привреде/пловидбе), чиме се осигурава добро уравнотежена заступљеност сектора у процесу праћења и координације.

У оквиру активности на имплементацији ријечних информационих сервиса (РИС-а), фокус је био на изради *Правила о усклађеним ријечним информационим сервисима на сливу ријеке Саве*, изради *Правилника о прекограничној размјени података*, као и изради *штампаних навигационих карата*, изради *стандарда за обавјештења за капетане пловила* и изради *стандарда за електронско извјештавање*. У складу с тим, Савска комисија је донијела Одлуку 15/12 о усвајању *Правила о усклађеним ријечним информационим сервисима на сливу ријеке Саве* и Одлуку 16/12 о изради и ажурирању електронских навигационих карата у унутрашњој пловидби за слив ријеке Саве.

Савска комисија је такође активно учествовала у спровођењу пројекта *NEWADA DUO*, који представља наставак претходног пројекта *NEWADA (Мрежа ријечних управа-администрација за пловни пут Дунава)*.

Као дио напора да се створи позитиван имиџ унутрашње пловидбе као поузданог, сигурног и еколошког начина превоза и да се промовишу превозне могућности на ријеци Сави, Савска комисија је недавно организовала Међународну конференцију „Ријека Сава – транспортни коридор и туристичка дестинација” (у Београду, 6. марта 2013. године).

2. Интегрално управљање водама

Током извјештајног периода, активности Савске комисије у овој области су биле фокусиране на даљу израду стратешких планова (*План управљања сливом ријеке Саве – Сава RBM План* и *План управљања ризиком од поплава*), те интегрисаних система (географског информационог система – ГИС-а, и система за надзор, прогнозу и рано упозоравање на акциденте и поплаве) за слив ријеке Саве.

2.1. Управљање ријечним сливом

Израда *Плана управљања сливом ријеке Саве (Сава RBM План)*, у складу са *Оквирном директивом Европске уније о водама (EU WFD)* и у координацији Савске комисије, свакако представља кључну активност у овој области. Европска комисија пружа подршку овом процесу кроз директно финансирање техничке помоћи за израду *Плана* (завршено у новембру 2011. године), као и кроз грант Савској комисији за свеукупно управљање пројектом и фацитацију од стране Савске комисије (завршено у августу 2012. године). Након низа активности које су подразумијевале учешће јавности и укључивање интересних група, укључујући и четворомјесечни период консултација спроведених преко интернетске странице (децембар 2011 – април 2012. године), *Нацрт приједлога Плана управљања сливом ријеке Саве*, попраћен са 13 додатака, 22 мапе и 10 материјала (који обезбјеђују детаље о специфичним питањима или коришћеним методологијама), израђен је на енглеском језику, свим службеним језицима Савске комисије и црногорском језику (слика 4). У овом тренутку, о *Нацрту приједлога Плана управљања сливом ријеке Саве* се спроводе националне процедуре које претходе службеном усвајању *Плана* од стране држава потписница, у складу са *Оквирним споразумом*.

Слика 4. *Нацрт приједлога Плана управљања сливом ријеке Саве.*

Поред израде *Плана управљања сливом ријеке Саве*, рјешавано је и неколико других питања која се тичу управљања ријечним сливом.

Почетне активности које се тичу управљања наносом се спроводе у склопу пројекта *У правцу израде практичног водича за одрживо управљање наносом коришћењем слива ријеке Саве као огледног примјера*, који је Савска комисија покренула у сарадњи и уз подршку канцеларије UNESCO-а у Венецији и SedNet-а. Основни циљ пројекта је израда и валидација практичног водича који ће да допринесе изради *Плана управљања наносом* на нивоу цијелог ријечног слива. Слив ријеке Саве представља огледни примјер с обзиром да се очекује да ће искуство овог пројекта да инспирише друге ријечне сливове (глобално) да такође примјене практичне водиче развијене на начин на који је то урађено у овом пројекту. Надаље, пројекат ће да пружа подршку у спровођењу сродних европских политика, као што су *Оквирна директива о водама (WFD)* и *Директива о поплавама*.

Двије главне пројектне активности обухватају развој и реализацију практичног курса обуке о одрживом управљању наносом, који је у потпуности усклађен с *Нацртом протокола о управљању наносом уз Оквирни споразум о сливу ријеке Саве*, и примјену водича у пракси на ријечи Сави. До сада је организован први дио курса, на тему биланса, праћења и процјене квалитета и количине наноса (у Загребу, 15-18. октобра 2012. године), а израђен је и нацрт одговарајућег дијела водича. Нацрт водича ће да буде основа за израду *Плана управљања наносом* за слив ријеке Саве, као што је предвиђено *Нацртом протокола о управљању наносом уз Оквирни споразум о сливу ријеке Саве*. Управо се покреће сљедећа фаза пројекта, усмјерена на практичну примјену водича кроз разраду биланса, праћења и процјене квалитета и количине наноса у сливу ријеке Саве.

Питања климатских промјена се разматрају у оквиру текућег пројекта *Воде и план прилагођавања климатским промјенама за слив ријеке Саве (WATCAP)*, који финансира и изводи Свјетска банка, а чији је циљ да се изврши процјена могућих утицаја климатских промјена на сектор водопривреде и да се предложи опције дјеловања за различите подсекторе, укључујући пловидбу, хидроенергетику, наводњавање и водоснабдијевање у пољопривреди, заштиту од поплава, као и да се спроведе економска анализа пројекта на којим се заснивају студије појединих подсектора. Очекује се да ће пројекат бити завршен у другој половини 2013. године.

У току 2012. године је одржавана и сарадња са релевантним екстерним пројектима – *Заштита и одрживо коришћење система прекограничних аквифера у Динарском кршу (DIKTAS)* и *Успјешно учешће јавности у управљању водама у сливу ријеке Саве*. И коначно, шест регионалних пројеката о сливу ријеке Саве (наведених у Додатку III) су или укључени као прекретнице у мапи пута приоритетне области 4 (РА4) *Стратегије Европске уније за регион Дунава*, или им је додијелено писмо препоруке у РА4 *Дунавске стратегије*. За спровођење ових пројеката, као могући извори финансијских средстава се примарно виде фондови ЕУ.

2.2. Спречавање и контрола акцидената

Активности Савске комисије које су остварене у овој области током финансијске 2012. године су углавном биле усмјерене на директно учешће у развоју нове верзије система раног упозоравања на опасност од акцидената (AEWS), која је покренута 1. марта 2013. године. Циљ надградње постојећег система је да се додатно развију успјешне функције AEWS-а које су у употреби и да их се ојача модерним web-алатима.

Могућности унификације различитих система за спречавање и контролу акцидената (нпр. АЕWS, СЕСИС (ЕУ), УНЕСЕ систем) су разматране на високо стручном нивоу. У складу са закључком, систем раног упозоравања на опасност од акцидената – АЕWS – је најприкладнији за коришћење у случају ванредних ситуација загађења воде, али процес хармонизације би требало да буде помно праћен (уколико до њега дође).

Поред тога, развијен је и приједлог пројекта *Резервни план за управљање загађивањем вода за слив ријеке Саве*. Главни циљеви пројекта су развијање заједничког система подршке у доношењу одлука и ефикасног међунационалног система ране контроле акцидената, да би се унаприједила међунационална сарадња између институција које су укључене у активности управљања водама и институција цивилне заштите, као и да би се објединили различити сектори као потенцијални извори акцидентних загађења (пловидба, индустрија, цестовни и жељезнички превоз). Приједлог пројекта је добио писмо препоруке у оквиру приоритетне области РА5 *Дунавске стратегије Европске уније (ЕУ SDR)*.

2.3. Управљање поплавама

Као што је предвиђено *Протоколом о заштити од поплава уз Оквирни споразум о сливу ријеке Саве*, током 2012. године су интензивирани припремни активности на изради *Плана управљања ризиком од поплава (FRM План)* за слив ријеке Саве, у складу са *Директивом Европске уније о поплавама*.

Одређени број активности се спроводи кроз пилот пројекат *Изградња везе између планирања управљања ризиком од поплава и процјене климатских промјена у сливу ријеке Саве*, који се финансира у оквиру УНЕСЕ. Ове активности обухватају и припрему *Програма за израду Плана за управљање ризиком од поплава за слив ријеке Саве (Сава FRM План)*, као и иницијалну процјену угрожености од поплава и процјену потенцијалног утицаја климатских промјена на управљање поплавама у сливу.

Нацрт *Програма* је анализиран са релевантним интересним групама из слива ријеке Саве, на савјетодавној радионици коју је организовао пројекат (у Загребу, 3-4. децембра 2012. године). У складу са *Протоколом о заштити од поплава уз Оквирни споразум о сливу ријеке Саве*, *Програм* мора да буде израђен 6 мјесеци након што *Протокол* ступи на снагу. Међутим, намјера је да се постигне заједничко разумијевање активности и њихових временских оквира, чак и прије коначне ратификације *Протокола*. Стога ће ово питање да буде разматрано на завршној радионици у склопу пилот пројекта УНЕСЕ, чије је одржавање провизорно планирано за мај 2013. године.

Развијене су основне студије о текућим и завршеним активностима у области планирања управљања ризиком од поплава у сливу ријеке Саве, као и основне студије о легислативи, стратегијама и плановима који се односе на планирање управљања ризиком од поплава и климатским промјенама. Иницијална процјена угрожености од поплава за слив ријеке Саве је такође у завршној фази израде. Остале пројектне активности су у току (тј. елаборат о различитим постојећим сценаријима климатских промјена за регион, њиховим очекиваним утицајима на водни циклус и, прецизније, на учестаност и магнитуде екстремних поплаваних догађаја, као и елаборат о мјерама прилагођења).

С обзиром да су стране такође започеле израду прелиминарне процјене ризика од поплава за слив ријеке Саве, постоји редовна размјена информација у оквиру Савске комисије о свим повезаним активностима страна *Оквирног споразума*.

Хидраулички модел ријеке Саве, који је иницијално развијен у сарадњи са USACE, додатно је надградила сама Савска комисија, што је резултовало значајно ојачаним нестационарним моделом. Савска комисија је такође пружила подршку пројектима *Воде и план прилагођавања климатским промјенама за слив ријеке Саве (WATCAP)* и пилот пројекту оквира UNECE, дајући свој допринос у изради хидролошких модела који су развијани у склопу ова два пројекта. Очекује се да ће резултати моделовања такође бити достављени Савској комисији, што ће да обезбиједи допринос даљем јачању поменутих модела.

Све већ развијене верзије модела ће ускоро да буду испоручене номинованим институцијама страна потписница *Оквирног споразума*, са намјером да се информације ажурирају чим постану доступне, као и да исте буду коришћене у сврху мапирања поплава, подршке за систем за прогнозирање појаве поплава, као и за алтернативне анализе будућих пројеката у области заштите од поплава. С обзиром да ови модели могу да се сматрају прелиминарним, потребно је да се уложи додатни напор да би се постигла њихова функционална употреба прилагођена напријед поменутој сврси. Потребни су додатни хидролошки и бољи топографски подаци од страна потписница *Оквирног споразума*, који су неопходни за калибрацију и верификацију модела. Већ су предузети одговарајући кораци у правцу обезбјеђења наставка сарадње са Јединицом за инжињерију Војске САД-а (USACE). Имајући на уму читав низ различитих активности моделовања које се одвијају на националном нивоу, сматра се да је за остваривање бољих резултата потребно да се постигне заједничко разумијевање о активностима које су потребне на нивоу слива.

Савска комисија је већ укључена у спровођење два новопокренута пројекта Свјетске метеоролошке организације (WMO) – *Изградња отпорности на катастрофе на западном Балкану и у Турској* и *Развој и спровођење система регионалних индикатора бујичних поплава за регион југоисточне Европе (FFGS SEE)*. Оба пројекта су потенцијално корисна, посматрано из угла текућих активности страна у оквиру Савске комисије. И коначно, два приједлога пројекта која се односе на управљање поплавама (као што је приказано у Додатку III) су добила писма препоруке у оквиру *Дунавске стратегије ЕУ*.

3. Међусекторска и остала питања

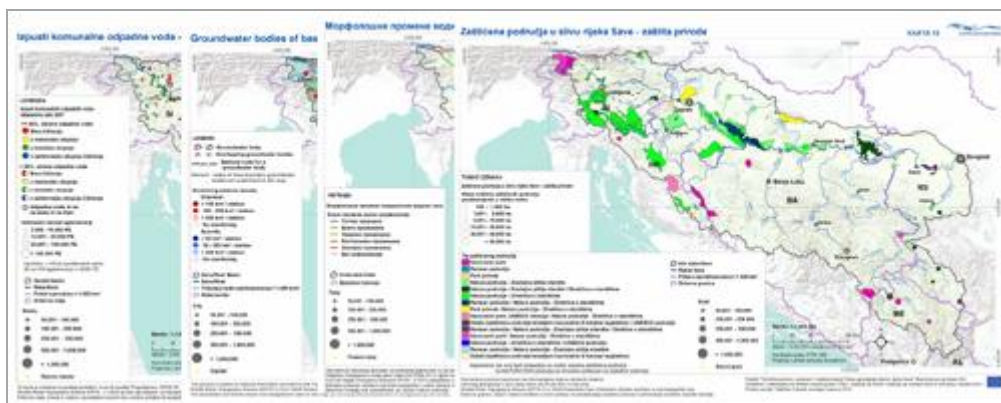
3.1. Управљање информацијама

У складу са *Стратегијом за Географски информациони систем за слив ријеке Саве (Сава ГИС стратегија)*, коју је Савска комисија усвојила 2008. године, развој Сава ГИС-а је планиран у три фазе: успостављање главних функција (фаза 1), израда и имплементација напредних алата, сервиса мапирања и извјештавања (фаза 2) и израда и имплементација напредних динамичких алата и сервиса (фаза 3).

Тренутно је у току спровођење фазе 1. У оквиру спровођења гранта Европске комисије под називом *Подришка Савској комисији у припреми и имплементацији Сава RBM Плана*, остварено је сљедеће:

- купљен је хардвер за Сава ГИС (сервери за податке и апликације);
- унапријеђени су скупови података из ГИС-а који су коришћени у изради Анализе слива ријеке Саве и *Сава RBM Плана*, а израђене су и мапе (слика 5) на енглеском и на свим службеним језицима;
- на основу прикупљених података су креирани додатни производи и заједнички скупови података у форми *датотеке geodatabase*. Ова база података ће да служи као основни инпут за будућу централну базу гео-података Сава ГИС-а.

Ова фаза би требала да буде функционална почетком 2014. године, уз подршку Европске уније, уколико буде одобрена као што се очекује, док је наставак пројекта (који обухвата фазе 2 и 3) укључен као прекретница у мапи пута приоритетне области РА4 Дунавске стратегије ЕУ.

Слика 5. Мапе *Сава RBM Плана*.

3.2. Хидролошка и метеоролошка питања

У сарадњи са релевантним националним институцијама страна *Оквирног споразума* (министарствима задуженим за заштиту животне средине и/или управљање водама, агенцијама за воде и националним хидро-метеоролошким службама – НХМС), Савска комисија је успоставила платформу за размјену и коришћење хидролошких и метеоролошких информација путем:

- израде годишњег прегледа информација о водном режиму на релевантним мјерним станицама у сливу ријеке Саве. Националне хидро-метеоролошке службе из држава страна *Оквирног споразума* и Црне Горе шаљу податке о

нивоу воде, дневним протоцима, дневним температурама воде, дневном протоку суспендованог наноса и количинама падавина, који се затим уносе у *Хидролошки годишњак* (слика 6). Поред издања *Годишњака* за 2006, 2007. и 2008. годину која су већ доступна на интернетској страници Савске комисије (<http://www.savacommission.org/publication>), издања за 2009. и 2010. годину су у припреми и биће комплетирана након што буду достављени сви подаци из националних хидро-метеоролошких служби;

- успостављања сталних веза са базама података националних хидро-метеоролошких служби. Подаци о договореним хидролошким параметрима (ниво воде и промјене нивоа, проток, температуре воде) и метеоролошким параметрима (количина падавина, температура ваздуха, минимална и максимална дневна температура, висина снијега) из договорених мјерних станица у сливу се аутоматски допремају и континуирано приказују на интернетској страници Савске комисије (<http://www.savacommission.org/hydro/>, <http://www.savacommission.org/meteo/7/>).

Поред тога, израђен је *Програм за развој Хидролошке студије за слив ријеке Саве*, док је пројектна идеја за израду *Хидролошке студије* добила писмо препоруке у оквиру РА4 *Дунавске стратегије Европске уније* (EU SDR). Приједлог пројекта *Одрживо оперативно предвиђање поплава у реалном времену и управљање водним ресурсима* припремљен је кроз сарадњу националних хидро-метеоролошких служби и агенција за воде држава страна *Оквирног споразума* и Црне Горе, а у координацији Савске комисије. Главни циљ пројекта је усклађивање података и метода у циљу предвиђања и управљања поплавама и ризиком појаве суша. Пројекат је такође добио писмо препоруке у оквиру *Дунавске стратегије Европске уније* (РА5). Активности прикупљања финансијских средстава неопходних за спровођење напријед поменутих пројеката ће примарно бити оријентисане према фондовима ЕУ.

3.3. Остала развојна питања

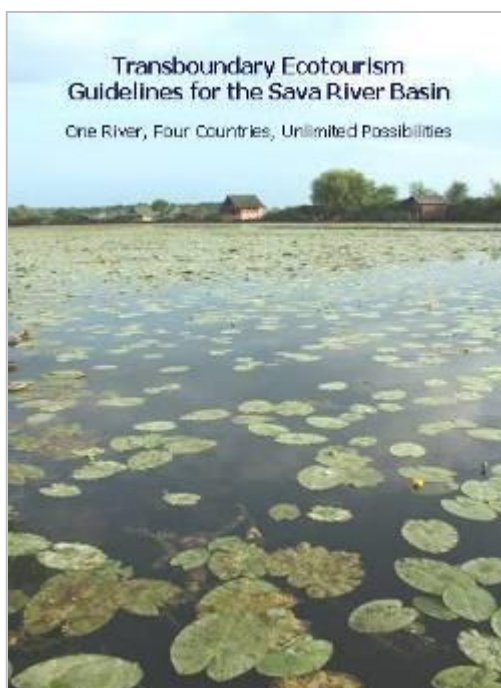
Одрживи ријечни туризам је на Другом састанку држава страна *Оквирног споразума* (у Београду, 1. јуна 2009. године) идентификован као област будућег рада Савске комисије. Током извјештајног периода, у овој области је спроведен низ активности.

Као наставак за први икад урађен *Наутичко-туристички водич за слив ријеке Саве*, припремљен и објављен у сарадњи са Удружењем регионалних привредних комора из слива ријеке Саве, припремљен је приједлог пројекта за израду *Мастер плана за развој наутичког туризма у сливу ријеке Саве* и у току су активности на прибављању финансија за израду *Мастер плана*.

Савска комисија је у сарадњи са Амбасадом САД-а у Републици Хрватској и Регионалним центром за животну средину спровела пројекат *Промовисање развоја еко-туризма у сливу ријеке Саве*. Планирано је да нацрт *Смјерница за прекогранични туризам у сливу ријеке Саве* (слика 6), који је развијен у оквиру пројекта, послужи као стручни допринос доносиоцима одлука, као документ политике – стратешки документ, и као допринос развоју националног стратешког планирања развоја еко-туризма. Пројекат је демонстрирао добру комбинацију приступа „од врха према дну” и приступа „од дна према врху” тако што је, од самог почетка, укључивао читав низ различитих интересних група из владиног, цивилног, пословног и академског сектора те локалних заједница, и окупио их заједно на два регионална догађаја која су организована у склопу пројекта (видјети Додатак IV). Пројекат се сматра добром основом за будуће

кораке којим се планирају обухватити израда *Мастер плана за развој еко-туризма у сливу*, успостављање форума интересних група у области еко-туризма из свих друштвених сектора, као и спровођење конкретних пројеката који остварују брзе резултате („*quick-win*”) у овој области.

Имајући на уму висок интерес који влада за прављење бицикличких стаза дуж ријеке Саве који су јасно исказали градови и локалне заједнице које се налазе уз ријеку, започете су припремне активности за пројекат на ову тему, у блиској координацији са бицикличким удружењима као директним крајњим корисницима, што је још један примјер комбинације приступа „од врха према дну” и приступа „од дна према врху”. У циљу промовисања овог пројекта, у склопу прославе Дана ријеке Саве 2013. године планира се организовање бицикличке туре *Сава 2013*, од извора до ушћа ријеке Саве.

Слика 6. Смјернице за прекогранични еко-туризам у сливу ријеке Саве (2012).

Резултати и планови у области ријечног туризма су презентовани и анализирани са широком групом заинтересованих страна на Међународној конференцији „Ријека Сава – транспортни коридор и туристичка дестинација”, коју је недавно организовала Савска комисија (у Београду, 6. марта 2013. године).

Поред развоја туризма, покренута је иницијатива за развој пројекта о доприносу сектора малих и средњих предузећа (МСП) у спровођењу *Оквирног споразума о сливу ријеке Саве*, имајући на уму потенцијални допринос сектора МСП развојним активностима у сливу (нпр. пловидба, ријечни туризам, енергетика, узгој риба и производња хране, пречишћавање отпадних вода и третман стајског ђубрива), али такође и потенцијал за мобилизовање шире заједнице интересних група из владиног, пословног и академског сектора у сливу кроз оквир овог пројекта. Тренутно се истражују могућности за финансирање имплементације овог пројекта.

4. Сарадња, промотивне активности и укључивање интересних група

4.1. Сарадња са међународним организацијама и осталим релевантним институцијама

Савска комисија је током извјештајног периода одржавала сарадњу с великим бројем међународних организација, а посебно са организацијама и институцијама наведеним у члану 5. *Оквирног споразума*.

Сарадња са Међународном комисијом за заштиту ријеке Дунав (ICPDR) и Дунавском комисијом се формално заснива на меморандумима о разумијевању, који су потписани са обје комисије, чиме се стварају могућности за блиску сарадњу и координацију активности ових комисија. Координација активности се обезбјеђује кроз узајамно учешће на сједницама, састанцима стручних група и другим догађајима које организују комисије. Процес спровођења *Заједничке изјаве о водећим принципима за развој унутрашње пловидбе и заштите животне средине у сливу ријеке Дунав*, који су заједнички координисале Међународна комисија за заштиту ријеке Дунав, Дунавска комисија и Међународна комисија за слив ријеке Саве, у сарадњи са Европском комисијом, настављен је кроз организовање 4. састанка о спровођењу *Заједничке изјаве* (у Будимпешти, 17-18. септембра 2012. године). Укључивање Међународне комисије за заштиту ријеке Дунав (ICPDR) и Дунавске комисије у рад одбора за праћење и координацију пројекта пловидбе на ријеци Сави представља додатну компоненту сарадње са двије комисије.

Сарадња са UNECE-ом је додатно интензивирана. Поред учешћа Савске комисије у оквиру радних група UNECE, Савска комисија је учествовала на најважнијим догађајима које је организовала UNECE, као што су 20. годишњица потписивања *Конвенције о водама* UNECE (септембар 2012) и 6. Састанак страна потписница *Конвенције о водама* (новембар 2012), укључујући учешће у раду панела пратећег догађаја „Заједничко управљање прекограничним водама – комисије за заштиту ријека, језера и аквифера широм свијета“. Постоји и стална сарадња на пројекту *Изградња везе између планирања управљања ризиком од поплава и процјене климатских промјена у сливу ријеке Саве*, који се спроводи у оквиру UNECE.

Сарадња Савске комисије и Европске комисије је додатно ојачана кроз интензивну комуникацију током припреме *Плана управљања сливом ријеке Саве* (RBM), што је финансијски подржано од стране Европске комисије, и укљученост Савске комисије у активности повезане са спровођењем *Стратегије Европске уније за регион Дунава*, како би се осигурало спровођење будућих пројеката у вези са *Оквирним споразумом* у оквиру *Дунавске стратегије*. И коначно, Савска комисија је активно учествовала у изради нацрта новог европског правног оквира за професионалне квалификације и стандарде обуке у унутрашњој пловидби.

Сарадња са UNESCO-ом се прогресивно развија. Спровођење пројекта *Јачање укључивања интересних група у управљање сливом ријеке Саве*, уз подршку канцеларије UNESCO-а чије се сједиште налази у Венецији и GWP-Med, је у својој финалној фази. Културно-музички пројекат UNESCO-ве канцеларије у Венецији који промовише музику савског региона под називом *Sava Suite* (*Савска свита*), настављен је концертном који је Савска комисија организовала у склопу прославе Дана ријеке Саве 2012. године (видјети Додатак V). Поред тога, пројекат под називом *У правцу израде*

практичног водича за одрживо управљање наносом коришћењем слива ријеке Саве као огледног примјера, чије је спровођење финансијски подржала UNESCO-ва канцеларија у Венецији, покренут је 2012. године и тренутно је у току.

Настављена је даља сарадња са институцијама Владе САД-а. Поред заједничких напора на обезбјеђивању могућег наставка развоја прелиминарних хидролошких и хидрауличких модела (слива) ријеке Саве, пројекат *Промовисање развоја еко-туризма у сливу ријеке Саве* спроведен је уз подршку Амбасаде САД-а у Републици Хрватској.

Одржава се сарадња са осталим комисијама за пловидбу (нпр. са Комисијом за ријеку Мозел, и нарочито са Централном комисијом за пловидбу ријеком Рајном), затим осталим комисијама за заштиту ријека и језера (нпр. Комисије за заштиту ријека Рајне, Елбе и Одре). Такође се одржава стална сарадња са регионалним организацијама (OSCE, RCC, REC, SEETO, GWP-Med, GWP CEE), међународним финансијским институцијама (Свјетска банка), специјализованим организацијама, удружењима и групама (WMO, GIS forum), као и пословним сектором (Coca-Cola). И коначно, настављени су контакти са Делегацијом Европске комисије у Хрватској и дипломатским кором у Републици Хрватској.

4.2. Сарадња са националним институцијама

Сарадња Савске комисије са државним институцијама које су надлежне за спровођење *Оквирног споразума*, се током извјештајног периода одвијала у континуитету.

Поред сарадње која се уопштено односи на спровођење *Оквирног споразума*, што укључује и учешће представника страна *Оквирног споразума* у раду стручних група Савске комисије, нарочита пажња је била посвећена сљедећем:

- припреми Плана управљања сливом ријеке Саве – *Сава RBM Плана* (министарства страна потписница *Оквирног споразума* која су надлежна за управљање водама и заштиту животне средине);
- обнови и развоју пловидбе на ријечи Сави (министарства страна потписница *Оквирног споразума* која су надлежна за превоз унутрашњим пловним путевима);
- припреми пројеката релевантних за *Оквирни споразум* о сливу ријеке Саве (сва укључена министарства);
- припремним активностима на организацији Дана ријеке Саве и осталих *PR* активности у оквиру спровођења *Оквирног споразума о сливу ријеке Саве* (министарства, именовани представници страна потписница *Оквирног споразума*).

Настављена је сарадња са националним контакт особама за развој *Стратегије Европске уније за Дунав*, како би биле координисане активности националних представника и Савске комисије у оквиру процеса развоја *Стратегије Европске уније за Дунав*.

Осим сарадње која је успостављена са националним институцијама одговорним за спровођење *Оквирног споразума*, сарадња је такође одржавана и са другим организацијама, као што су националне хидро-метеоролошке службе страна потписница *Оквирног споразума*, агенције надлежне за развој и одржавање унутрашњих пловних путева, лучке капетаније, регионалне привредне коморе, факултети и институти који се баве природним и техничким наукама, разним врстама технологија, очувањем природе, итд. Редовно је одржавана традиција годишњих

састанака капетана капетанија са ријеке Саве, кроз организацију 7. састанка капетана (у Брчком, 26-27. септембра 2012. године).

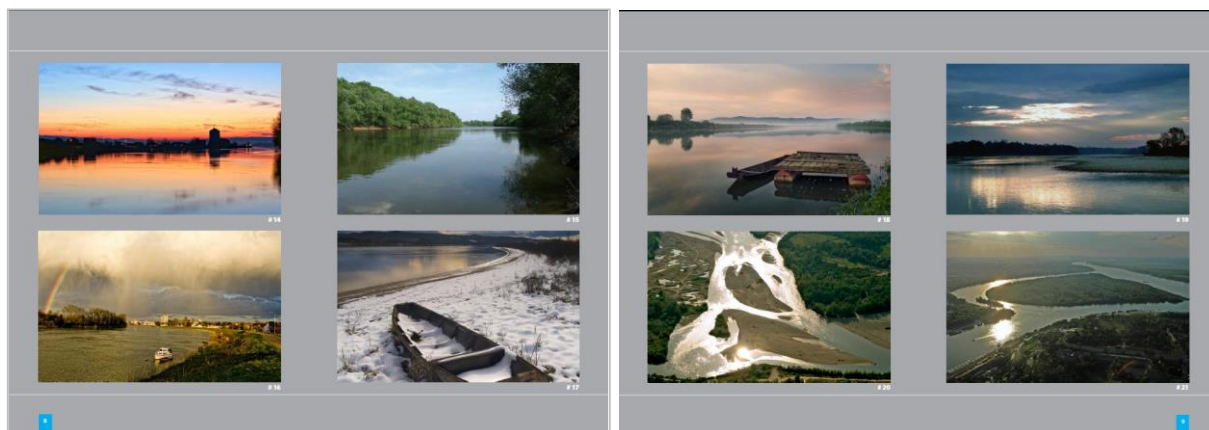
4.3. Промотивне активности и укључивање интересних група

Активности које се односе на промотивне активности и учешће интересних група у спровођењу *Оквирног споразума*, су се континуирано шириле. Информације о спровођењу активности *Оквирног споразума* су просљеђене интересним групама и широј јавности путем следећих медија:

- Званична интернетска страница Савске комисије (www.savacommission.org), на којој се налазе информације о активностима, пројектима и документима доступним широј јавности, те континуирано ажуриране информације са посљедњим чињеницама и вијестима.
- Званични билтен Савске комисије, *Савски вјесник*, који се издаје два пута годишње као двојезична публикација (на енглеском језику и једном од званичних језика Савске комисије). Током извјештајног периода су објављени бројеви 9 и 10 (слика 7).
- Публикације и извјештаји, укључујући *Хидролошки годишњак 2007* и *Хидролошки годишњак 2008*, албум фотографија *Сава – жила куцавица* (слика 8), као и низ постера, летака и флајера које је издала Савска комисија, а подијељени су на радионицама и састанцима.
- Допринос пројектима, књигама, билтенима и интернетским страницама других организација/институција, као на примјер издање *Е-вијести SedNet-a* из новембра 2012. године.
- Саопштења за штампу и медије, као нпр. она која се односе на прославу Дана ријеке Саве и обиљежавање 10. годишњице потписивања *Оквирног споразума*.
- Савјетодавне радионице, јавне презентације и остали састанци са интересним групама, организовани или подржани од стране Савске комисије, као што је наведено у Додатку IV.
- Прослава Дана ријеке Саве 2012. године (детаљан преглед активности се налази у Додатку V).

Слика 7. Савски вјесник број 10 (новембар 2012).

Слика 8. Фото-албум *Сава – жила куцавица* (2012).

Остале активности спроведене у 2012. години су укључивале:

- стално охрабривање владиних и/или невладиних организација, као и других институција, да постану посматрачи у Савској комисији;
- наставак процеса спровођења *Заједничке изјаве о водећим принципима за развој унутрашње пловидбе и заштите животне средине у сливу ријеке Дунав*, који заједнички воде Савска комисија, Међународна комисија за заштиту ријеке Дунав и Дунавска комисија;
- израду *Анализе интересних група* и *Студије изводљивости за успостављање Савског партнерства за воде*, с циљем да се истраже могућности и разраде опције за проширивање платформе за различите интересне групе у сливу, како би се у спровођење *Оквирног споразума* укључили и владин, невладин, пословни и академски сектор.

5. Правна питања

5.1. Протоколи уз Оквирни споразум о сливу ријеке Саве (FASRB)

Оквирни споразум одређује неколико области које треба да буду регулисане додатним протоколима. Током извјештајног периода, активности су биле фокусиране на сљедеће протоколе уз *Оквирни споразум*.

Протокол о спречавају загађивања воде проузрокованог пловидбом уз Оквирни споразум је потписан на Другом састанку страна потписница *Оквирног споразума*, 1. јуна 2009. године. Циљ овог *Протокола* је спречавање, контрола и смањење загађења које проузрокују пловила, успостављање техничких услова за опремање лучких објеката и прихватних станица, развој најбољих могућих техника, информисање, разрада мјера одговора у случају загађења и праћење квалитета вода. До сада су *Протокол* ратификовале Босна и Херцеговина (2009. године) и Република Хрватска (2010. године).

Протокол о заштити од поплава уз Оквирни споразум о сливу ријеке Саве с циљем регулисања питања у вези са одрживом заштитом од поплава спречавањем и/или смањењем опасности од поплава, кроз предузимање одговарајућих мјера и активности уз адекватне мјере заштите животне средине је потписан 2010. године. У складу са одредбама *Протокола*, стране *Оквирног споразума* треба да развију *План управљања ризиком од поплава* од заједничког интереса на нивоу слива, мјере за постизање ових циљева, механизме координације на нивоу цијелог слива и начин заједничке сарадње страна потписница *Оквирног споразума* у хитним ситуацијама одбране од поплава. До сада су *Протокол* ратификовале Босна и Херцеговина (2011. године) и Република Хрватска (2012. године).

Протокол о ванредним ситуацијама уз Оквирни споразум о сливу ријеке Саве садржи неколико циљева који су усмјерени на идентификовање опасних активности, њиховог карактера и могућих посљедица, спречавање и ограничавање опасности, планирање и спремност за ванредне ситуације, адекватне системе алармирања и упозоравања који су компатибилни са већ постојећим системима у сливу, процјену ванредних утицаја, спремност на одговор и међусобну помоћ у случају ванредних ситуација. Савска комисија је усвојила *Нацрт Протокола о ванредним ситуацијама* у марту 2009. године и подијелила га странама *Оквирног споразума* на коначну ревизију. Коначно усклађивање текста *Протокола* се очекује ускоро, у зависности од спремности страна.

Главни циљ *Протокола о управљању наносом уз Оквирни споразум о сливу ријеке Саве* је да омогући успостављање одрживог управљања наносом тиме што ће да се рјешавају квалитативна питања (загађење наноса, укључујући и процјену ризика, контрола извора загађења и уклањање загађеног наноса), те квантитативна питања (као што су багеровање, контрола ерозија и бујица, седиментација и морфолошке промјене). Савска комисија је усвојила *Нацрт Протокола о управљању наносом* и доставила га странама *Оквирног споразума* на финално усаглашавање (2010. године). Планирано је да се финално усаглашавање организује што је прије могуће, чим буду окончане неопходне националне процедуре за финализацију преговора.

Протокол о прекограничним утицајима уз Оквирни споразум о сливу ријеке Саве треба да регулише питања у вези са мјерама за обезбјеђење интегритета водног режима у

сливу ријеке Саве и елиминисање или смањење прекограничних утицаја на воде осталих страна услед економских и/или других активности. Узимајући у обзир да су стране *Оквирног споразума* ратификовале *Еспоо конвенцију* на коју се Протокол углавном наслања, стварне предности *Протокола* су поново узете у разматрање. Након стручних савјетовања, закључено је да *Протокол* у свом садашњем облику није више неопходан као додатна вриједност већ постојећим механизмима, тако да је потребно да се дефинише нови приступ за рјешавање питања прекограничног утицаја.

5.2. Административно управљање и правна подршка

Пружана је стална правна подршка у дјелокругу рада Савске комисије, њених сталних стручних група и Секретаријата, укључујући организацију сједница Савске комисије, припремне активности за 4. састанак страна потписница *Оквирног споразума*, као и припрему различитих врста писаних докумената.

Како би се обезбиједило активно учешће осталих владиних и/или невладиних организација у раду Савске комисије, и на тај начин укључили сви релевантни фактори који могу да допринесу практичном спровођењу *Оквирног споразума*, ове организације су стално охрабриване да постану посматрачи у Савској комисији. Током извјештајног периода, статус посматрача у Савској комисији је додијељен *Регионалном партнерству Глобалног партнерства за воде за Централну и Источну Европу (GWP CEE)*, а продужен је Дунавско-карпатском програму Свјетског фонда за заштиту природе (*WWF International*).

Потребно је да се напомене да је Савска комисија опет иницирала и интензивирала разговоре са Црном Гором у вези приступања *Оквирном споразуму* и/или прелазних могућности (меморандума о разумијевању) на путу до остваривања пуноправног чланства ове земље у Савској комисији.

6. Финансијска питања

6.1. Буџет

На 28. сједници Савске комисије (у Загребу, 11. априла 2012. године), донесена је одлука о усвајању *Буџета Савске комисије за финансијску 2012. годину* (1. април 2012 – 31. март 2013. године), који је износио укупно 530.200,00 евра. Усвојени *Буџет* се састоји од редовних годишњих контрибуција у износу од 487.960,00 евра (тј. 121.990,00 евра по држави), од трансфера из Резервног фонда у износу од 39.040,00 евра и дијела UNECE гранта за реализацију пројекта *Изградња везе између планирања управљања ризиком од поплава и процјене климатских промјена у сливу ријеке Саве*, у износу од 3.200,00 евра.

Списак годишњих контрибуција страна потписница *Оквирног споразума* и осталих прилива у фонд, као и списак трошкова за финансијску 2012. годину се налази у табелама 1 и 2.

Табела 1. Редовне годишње контрибуције и остали приливи средстава за финансијску 2012. годину (у еврима).

<i>Страна Оквирног споразума</i>	<i>Контрибуције у финансијској 2012. години</i>
Босна и Херцеговина	121.990,00 ¹
Хрватска	121.990,00 ²
Србија	121.990,00 ³
Словенија	121.990,00 ⁴
Укупан износ пристиглих контрибуција	487.960,00
Трансфер из Резервног фонда	39.040,00 ⁵
Остало	16.145,66 ⁶
Укупан прилив општег фонда	543.145,66

Напомена: ¹Контрибуција уплаћена 29. јуна 2012. године; ²Контрибуција уплаћена у два једнака дијела, 15. јуна и 30. августа 2012. године; ³Контрибуција уплаћена у два дијела, 29. јуна и 23. октобра 2012. године; ⁴Контрибуција уплаћена у три дијела, 22. октобра и 6. децембра 2012. године и 25. јануара 2013. године ⁵Уплаћен је износ за покривање непредвиђених трошкова. ⁶Дио средстава гранта од Европске комисије и UNECE-а намијењен за спровођење пројекта.

Табела 2. Трошкови према основној намјени у финансијској 2012. години (у еврима).

<i>Буџетско поглавље</i>	<i>Расходи¹</i>
Плате и додаци за запослене	429.343,01
Текући трошкови	34.918,46
Путни трошкови	26.848,53
Оперативни трошкови	24.145,88
Опрема	3.320,59
Укупно расходи	518.576,47 ²

Напомена: ¹Износ расхода на дан 31. март 2013. године. ²У складу са финансијским правилима Савске комисије, остатак из Општег фонда ће да буде пребачен у резервни фонд.

Буџетске ставке Општег фонда су упоредиве са изворно утврђеним износима и чине 98% извршења планираног износа.

6.2. Пројекти и студије финансирани у оквиру посебних фондова

Укупан износ који је у финансијској 2012. години запримљен у Посебни и Повјеренички фонд је износио 71.985,71 евра, а састојао се од:

- износа од 7.916,19 евра – грант Европске комисије (финална уплата) за спровођење пројекта *Подришка Савској комисији у припреми и спровођењу Плана управљања сливом ријеке Саве – Сава RBM Плана* и камата на средства;
- износа од 24.063,94 евра (30.000,00 USD) – грант UNECE (трећа уплата) за спровођење пројекта *Изградња везе између планирања управљања ризиком од поплава и процјене климатских промјена у сливу ријеке Саве* и камата на средства;
- износа од 40.000,24 евра – грант UNESCO-а за спровођење пројекта *У правцу израде практичног водича за одрживо управљање наносом коришћењем слива ријеке Саве као огледног примјера* и камата на средства, и
- износа од 5,34 евра – камата на средства у БиХ фонду.

Укупни трошкови Посебног и Повјереничког фонда у финансијској 2012. години су износили 118.787,08 евра, а главни дио овог износа је употребљен за спровођење пројекта *Изградња везе између планирања управљања ризиком од поплава и процјене климатских промјена у сливу ријеке Саве, Подришка Савској комисији у припреми и спровођењу Плана управљања сливом ријеке Саве – Сава RBM Плана* и *У правцу израде практичног водича за одрживо управљање наносом коришћењем слива ријеке Саве као огледног примјера*.

6.3. Остале активности

Током финансијске 2012. године је настављен развој интерног и екстерног финансијског управљања. Спроведена је ревизија финансијског управљања Савском комисијом, и Савска комисија је разматрала *Извјештај о ревизији* на својој 30. сједници. Поред тога, Савска комисија је усвојила корекције својих *Финансијских правила*.

ДОДАЦИ

ДОДАТАК I. Попис чланова и замјеника чланова Савске комисије

Бр.	Име и презиме	Функција	Институција
Босна и Херцеговина			
1.	Кемал Каркин	Члан Савске комисије, <i>до 6. фебруара 2013. године</i>	Министарство комуникација и транспорта Босне и Херцеговине
2.	Ениса Бабић	Привремени члан Савске комисије, <i>од 6. новембра 2012. године</i>	Министарство комуникација и транспорта Босне и Херцеговине
3.	Саво Глувић	Замјеник члана Савске комисије	ВП „САВА” Градишка, Босна и Херцеговина
Република Хрватска			
4.	Никола Мендрила	Члан Савске комисије, <i>до 6. фебруара 2013. године</i>	Министарство поморства, промета и инфраструктуре Републике Хрватске
5.	Игор Буторац	Члан Савске комисије, <i>од 6. фебруара 2013. године</i>	Министарство поморства, промета и инфраструктуре Републике Хрватске
6.	Ружица Дрмић	Замјеник члана Савске комисије, <i>до 13. септембра 2012. године</i>	Министарство пољопривреде Републике Хрватске
7.	Дражен Куречић	Замјеник члана Савске комисије, <i>од 13. септембра 2012. године</i>	Министарство пољопривреде Републике Хрватске
Република Србија			
8.	Александар Продановић	Предсједавајући, члан Савске комисије, <i>до 2. новембра 2012. године</i>	Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије, Републичка дирекције за воде
9.	Драгана Миловановић	Предсједавајућа, члан Савске комисије, <i>од 2. новембра 2012. до 24. јануара 2013. године</i>	Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије, Републичка дирекције за воде
10.	Миодраг Пјешчић	Предсједавајући, члан Савске комисије, <i>од 24. јануара 2013. године</i>	Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије, Републичка дирекције за воде

11.	Миладин Аврамов	Замјеник члана Савске комисије, <i>до 2. новембра 2012 . године</i>	Министарство енергетике, развоја и заштите животне средине Републике Србије
12.	Владан Здравковић	Замјеник члана Савске комисије, <i>од 2. новембра 2012 . године</i>	Министарство енергетике, развоја и заштите животне средине Републике Србије
Република Словенија			
13.	Митја Брицељ	Члан Савске комисије	Министарство пољопривреде и животне средине Републике Словеније
14.	Александер Чичеров	Замјеник члана Савске комисије, <i>до 13. марта 2013. године</i>	Министарство пољопривреде и животне средине Републике Словеније
15.	Роберт Којц	Замјеник члана Савске комисије, <i>од 13. марта 2013. године</i>	Министарство пољопривреде и животне средине Републике Словеније

ДОДАТАК II. Попис стручних група Савске комисије

Сљедеће стручне групе су биле активне током извјештајног периода:

- Стална стручна група за управљање ријечним сливом (PEG RBM);
- Стална стручна група за спречавање и контролу акцидената (PEG APC);
- Стална стручна група за заштиту од поплава (PEG FP);
- Стална стручна група за пловидбу (PEG NAV);
- *Ad-hoc* стручна група за ријечне информационе сервисе - РИС (*Ad-hoc* RIS EG);
- *Ad-hoc* стручна група за географски информациони систем - ГИС (*Ad-hoc* GIS EG);
- *Ad-hoc* стручна група за хидролошка и метеоролошка питања (*Ad-hoc* HM EG);
- *Ad-hoc* стручна група за правна питања (*Ad-hoc* L-EG);
- *Ad-hoc* стручна група за финансијска питања (*Ad-hoc* FIN EG).

У складу са *Оквирним споразумом о сливу ријеке Саве*, стручне групе представљају службену платформу за пружање помоћи, смјерница и координацију свих активности Савске комисије које се односе на спровођење *Оквирног споразума*. То такође подразумијева да сви релевантни папири, документи и приједлози припремљени од стране Секретаријата треба да се прослиједи на разматрање стручним групама прије достављања истих на одобрење Савској комисији.

ДОДАТАК III. Попис пројеката повезаних са *Оквирним споразумом*, спроведених или покренутих у финансијској 2012. години

Током извјештајног периода су спроведени или покренути следећи пројекти:

- Управљање ријечним сливом
 - *Израда и спровођење Плана управљања сливом ријеке Саве* (спроведено);
 - *Јачање учешћа интересних група у управљању сливом ријеке Саве – у правцу успостављању партнерских односа у савским водама* (у току);
 - *У правцу израде практичног водича за одрживо управљање наносом коришћењем слива ријеке Саве као огледног примјера* (у току);
- Управљање поплавама
 - *Изградња везе између планирања управљања ризиком од поплава и процјене климатских промјена у сливу ријеке Саве* (у току);
- Развој пловидбе
 - *Имплементација ријечних информационих сервиса на ријеци Сави (Сава РИС)* (у току у Републици Србији);
 - *Студија процјене утицаја на животну средину за обнову пловног пута ријеке Саве на дионици Београд – Брчко* (у току);
- Управљање информацијама
 - *Успостављање и завршетак Сава ГИС-а (географски информациони систем)* (прва фаза спровођења је у току);
- Хидролошка и метеоролошка питања
 - *Web апликација за размјену хидрометеоролошких информација у сливу* (спроведено);
 - *Израда детаљног програма за развој хидролошке студије за слив ријеке Саве* (у току);
- Питања климатских промјена
 - *План адаптације воде и климе за слив ријеке Саве* (у току);
- Развој туризма
 - *Промовисање еко-туризма у сливу ријеке Саве* (у току).

Што се тиче **планираних** пројеката који су повезани са *Оквирним споразумом*, финансирање је осигурано за:

- *Главни пројекат пловног пута ријеке Саве на дионици Брчко – Сисак;*
- *Главни пројекат пловног пута ријеке Саве на дионици Београд – Брчко,*

док су приједлози/идеје следећих пројеката имали подршку у оквиру Стратегије Европске уније за регион Дунава (Дунавска стратегија Европске уније):

- Управљање ријечним сливом
 - *Испитивање биодиверзитета и еколошког статуса наноса, воде и биота у сливу ријеке Саве* (додијелено писмо препоруке у Приоритетној области 4 EU SDR, „Рестаурација и одржавање квалитета воде”);
 - *У правцу одрживог управљања наносом у сливу ријеке Саве* (додијелено писмо препоруке у Приоритетној области 4 EU SDR);

- *Заштита и одрживо коришћење водних ресурса из алувијалних аквифера у сливу ријеке Саве* (додијељено писмо препоруке у Приоритетној области 4 EU SDR);
- *Спровођење Плана управљања сливом ријеке Саве – Сава RBM Плана* (укључено као прекретница у Мапи пута EU SDR PA4);
- *Ажурирање анализе слива ријеке Саве* (укључено као прекретница у Мапи пута EU SDR PA4);
- *Израда 2. плана управљања сливом ријеке Саве* (укључено као прекретница у Мапи пута EU SDR PA4);
- Управљање поплавама
 - *Развој плана управљања ризиком од поплава за слив ријеке Саве* (додијељено писмо препоруке у Приоритетној области 5 EU SDR, „Управљање еколошким ризицима”);
 - *Одрживо предвиђање поплава у реалном времену и управљање водним ресурсима* (додијељено писмо препоруке у Приоритетној области 5 EU SDR);
- Спречавање и контрола акцидената
 - *Резервни план управљања загађењима воде за слив ријеке Саве* (додијељено писмо препоруке у Приоритетној области 5 EU SDR);
- Управљање информацијама
 - *Успостављање и завршетак Сава ГИС – друге и треће фазе спровођења* (укључено као прекретница у Мапи пута EU SDR PA4);
- Хидролошка и метеоролошка питања
 - *Хидролошка студија за слив ријеке Саве* (додијељено писмо препоруке у EU SDR PA4).

ДОДАТАК IV. Попис састанака са интересним групама који су организовани од стране Савске комисије

Током извјештајног периода, Савска комисија је организовала и учествовала у организовању сљедећих радионица, јавних презентација, састанака и осталих догађаја са интересним групама:

- Састанак службеника за односе са јавношћу страна Оквирног споразума на тему прославе Дана ријеке Саве 2012. године (у Загребу, 5. априла 2012. године);
- Посјета Комисије Скадарског језера Секретаријату Савске комисије (у Загребу, 23-24. априла 2012. године);
- Састанци са кључним стручним групама пројекта *Промовисање развоја еко-туризма у сливу ријеке Саве* (у Загребу, 11. маја и 12. октобра 2012. године);
- Састанак на тему даље припреме и проналажења финансијских средстава за *Пројекат о доприносу сектора малих и средњих предузећа (МСП) одрживом развоју слива ријеке Саве (SAVA-SME)* (у Загребу, 15. маја 2012. године);
- Припремни састанак за 29. сједницу Савске комисије о питањима повезаним са усвајањем *Плана управљања сливом ријеке Саве* (у Загребу, 29. маја 2012. године);
- 2, 3. и 4. састанак Одбора за праћење и координацију пројекта *Обнова и развој превоза и пловидбе на ријеци Сави* (у Загребу, 5. јуна 2012. године; у Сарајеву, 19. јуна 2012. године; у Загребу, 22. фебруара 2013. године);
- Парламент младих „Млади данас за Саву сутра” (Лоњско поље, 1-2. јуна 2012. године);
- Састанци о хидролошком моделовању слива ријеке Саве у оквиру *WATCAP* пројекта (у Загребу, 5. јуна 2012. године и 17. јануара 2013. године);
- Регионална радионица унутар пројекта *Промовисање развоја еко-туризма у сливу ријеке Саве* (у Славонском Броду, 20-21. јуна 2012. године);
- 4. састанак о спровођењу *Заједничке изјаве о водећим принципима за развој унутрашње пловидбе и заштите животне средине у сливу ријеке Дунав* (у Будимпешти 17-18. септембра 2012. године);
- 7. састанак са заповједницима лучких капетанија у сливу ријеке Саве (у Брчком, 26-27. септембра 2012. године);
- Курс обуке (1. дио) о одрживом управљању наносом коришћењем слива ријеке Саве као огледног примјера (у Загребу, 15-18. октобра 2012. године);
- Састанак на тему сљедећих корака у склопу пројекта *У правцу израде практичног водича за одрживо управљање наносом коришћењем слива ријеке Саве као огледног примјера* (у Загребу, 21. новембра 2012. године);
- 2. савјетодавна радионица о изради *Програма за развој Плана управљања поплавама у сливу ријеке Саве* (у Загребу, 3-4. децембра 2012. године);
- Састанак о могућностима иницирања пројекта подземних вода за алувијални дио слива ријеке Саве (у Требињу, 5. децембра 2012. године);
- Посјета делегације Монголије из слива Бајкалског језера Секретаријату Савске комисије (у Загребу, 5-7. децембра 2012. године);
- Регионална конференција у оквиру пројекта *Промовисање развоја еко-туризма у сливу ријеке Саве* (у Иванић-Граду, 13-14. децембра 2012. године);

- Састанак са директорима националних метеоролошких и хидролошких служби у сливу ријеке Саве и представником Свјетске метеоролошке организације (у Загребу, 18. децембра 2012. године);
- Састанак са представницима бициклических организација из слива ријеке Саве (у Загребу, 15. јануара 2013. године);
- Стручни састанак на тему припреме нацрта водича о одрживом управљању наносом у сливу ријеке Саве (у Загребу, 17-18. јануара 2013. године);
- Састанци организационог одбора 4. састанка страна *Оквирног споразума* (у Сарајеву, 13. фебруара и 28. марта 2013. године);
- Међународна конференција „Ријека Сава – транспортни коридор и туристичка дестинација“ (у Београду, 6. марта 2013. године);
- Састанак са представницима БиХ и Хрватске на тему обиљежавања пловног пута ријеке Саве – дионица од 211 ријечног километра до Оприсаваца (у Сарајеву, 21. марта 2013. године).

ДОДАТАК V. Преглед активности које су организоване за прославу Дана ријеке Саве 2012. године

Централни догађај, који је у склопу прославе Дана ријеке Саве 2012. године организовала Савска комисија, је био први Парламент младих са слива ријеке Саве (у парку природе Лоњско Поље, 1-2. јуна 2012. године), под називом „Млади данас за Саву сутра“. Отприлике 50 ученика и наставника из 8 средњих школа из земаља потписница *Оквирног споразума* су се окупили на овом догађају. Главни циљ Парламента младих је био подизање свијести младих о могућностима коришћења воде и важности заштите воде и водних екосистема у сливу ријеке Саве. Декларација Парламента младих, показујући визију одрживог развоја слива ријеке Саве, је израђена и усвојена током овог догађаја. *Декларацију* су представници младих касније представили на 30. сједници Савске комисије. Савска комисија је снажно подржала *Декларацију* и идеју да Парламент младих постане традиционални догађај који треба да буде организован сваке године. Имајући на уму ову чињеницу, као и добру медијску покривеност догађаја из 2012. године у свим земљама потписницама *Оквирног споразума*, организује се и прослава 2013. године. Планирано је да резултати Парламента младих 2012. и 2013. буду представљени на Четвртом састанку страна *Оквирног споразума* (у Сарајеву, 31. маја 2013. године).

Осим Парламента младих, и низ других догађаја је био организован у склопу прославе Дана ријеке Саве 2012. године, која је организована у периоду од 22. маја до 6. јула 2012. године:

- У Босни и Херцеговини, пројекат *Програм заштите животне средине и развоја туризма у сливу ријеке Врбас*, који уз подршку општина спроводе Амбасада Јапана у Босни и Херцеговини, UNDP БиХ и компанија *Coca-Cola* БиХ, покренут је петодневном еколошком рафтинг регатом цијелом дужином ријеке Врбас, што је попраћено низом различитих догађаја у пет градова дуж ријеке (у Бугојну, Доњем Вакуфу, Јајцу, Бањој Луци, Лакташима), који су организовани у сарадњи с локалним невладиним организацијама и промотивним агенцијама. Сви догађаји су били покривени од стране медија.
- У Хрватској је настављено спровођење пројекта *Лијена наша Сава*, који финансира *Coca-Cola HBC* Хрватска. Број партнера пројекта је нарастао на 45 организација и институција (укључујући Министарство пољопривреде, Министарство поморства, промета и инфраструктуре, компанију *Coca-Cola HBC* Хрватска и Савску комисију), што указује на континуирано повећање успјешности пројекта. На основу сличног концепта као и претходних година, пројекат је организовао четири Савска вашара (у Загребу, Сиску, Жупањи и Славонском Броду), које је посјетило више од 15.000 посјетилаца. Два догађаја Савске комисије – Парламент младих 2012. (Лоњско Поље, 1-2. јуна 2012. године) и регионална радионица о развоју еко-туризма у сливу ријеке Саве (у Славонском Броду, 20-21. јуна 2012. године), могу се такође сматрати дијелом пројекта у 2012. години, с обзиром на подршку од стране *Coca-Cola HBC* Хрватска и других пројектних партнера у реализацији ових догађаја. Осим медијске покривености, информације о догађајима су преношене и преко интернетске странице пројекта, која је такође доступна и путем друштвене мреже Фејсбук.
- У Србији, прослава је садржала и низ различитих активности које су спровођене у пет градова на ријекама Колубари и Сави (у Ваљеву, Обреновцу, Шапцу, Београду, Сремској Митровици), означавајући тако и почетак прославе Дана

ријеке Дунав 2012. године у Србији. Догађаји које је организовала Дирекција за воде Министарства пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде у сарадњи са локалним невладиним организацијама и цивилним сектором обухватили су чишћење ријечних обала, такмичења у риболову, веслању и припреми рибље чорбе, изложбе умјетничких радова ученика основних и средњих школа, као и низ едукативних радионица. Догађаји су промовисани или приказивани у националним, регионалним и локалним медијима, као и на интернетским страницама низа институција и организација у Србији.

- У Словенији је настављено спровођење пројекта друштвене одговорности под називом *Mojareka.si*, који финансира компанија *Coca-Cola HBC* Словенија. Током 2012. године, пројекат је спровођен у склопу такмичења „Новине за моју ријеку”, које је организовано под покровитељством Министарства пољопривреде и животне средине, с циљем да се подигне свијест младих људи о значају заштите воде.

Савска комисија је била представљена на већини поменутих догађаја.

Осим претходно поменутих активности, Дан ријеке Саве 2012. са својим кључним порукама је био промовисан у склопу пет међународних и регионалних догађаја, које је Савска комисија организовала, ко-организовала, спонзорисала или у којим је активно учествовала:

- Регионална конференција о водама „Права и обавезе власти, локалне заједнице и грађана“ (у Брчком, 22. маја 2012. године);
- 3. Међународна конференција о сеоском туризму (у Осијеку, 23-26. маја 2012. године);
- Међународна конференција „Изазови економског развоја – иновације у сливу ријеке Саве“ (у Љубљани, 24-25. маја 2012. године);
- 3. Међународна конференција „Геонауке и животна средина“ (у Београду, 27-29. маја 2012. године);
- Регионална радионица о развоју еко-туризма у сливу ријеке Саве (у Славонском Броду, 20-21. јуна 2012. године).

На Љубљанској конференцији, Савска комисија је била спонзор културног програма кроз организовање концерта музике савског региона који је одржао музички састав „Ријечни сан“ и изложбе фотографија под називом „Ријека Сава – природа, људи и култура“.

У склопу прославе, подијељен је и низ промотивних публикација и промотивних чланака Савске комисије.

ДОДАТАК VI. Листа скраћеница

AEWS	Accident Emergency Warning System Систем раног упозоравања на опасност од акцидентата
БА или БиХ	Bosnia and Herzegovina Босна и Херцеговина
CCNR	Central Commission for Navigation on the Rhine Централна комисија за пловидбу на ријеци Рајни
Co-WANDA	<i>Convention for Waste Management for Inland Navigation on the Danube</i> <i>Конвенција о управљању отпадом у унутрашњој пловидби Дунавом</i>
DC	Danube Commission Dunavska komisija <i>Protection and sustainable use of the Dinaric karst transboundary aquifer system / Заштита и одрживо коришћење система прекограничних аквифера у Динарском кршу</i>
DIKTAS	<i>Protection and sustainable use of the Dinaric karst transboundary aquifer system / Заштита и одрживо коришћење система прекограничних аквифера у Динарском кршу</i>
ЕС	European Commission Европска комисија
EIA	Environmental Impact Assessment Процјена утицаја на животну средину
<i>Espoo Convention</i>	<i>UNECE Convention on Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context / Конвенција о процјени утицаја на животну средину у прекограничном контексту</i>
EU / ЕУ	European Union Европска унија
EU SDR	<i>EU Strategy for the Danube Region (EU Danube Strategy)</i> <i>Стратегије Европске уније за регион Дунава (Дунавска стратегија Европске уније)</i>
FASRB	<i>Framework Agreement on the Sava River Basin</i> <i>Оквирни споразум о сливу ријеке Саве</i>
FRM	Flood Risk Management План управљања поплавама
FY	Financial Year of the ISRBC Финансијска година Савске комисије
GIS/ГИС	Geographical Information System Географски информациони систем
GWP	Global Water Partnership Глобално партнерство за воде
GWP CEE	Regional Partnership of the GWP for Central and Eastern Europe Регионално партнерство Глобалног партнерства за воде за Централну и Источну Европу
GWP-Med	Mediterranean Regional Partnership of the GWP Медитеранско регионално партнерство Глобалног партнерства за воде
HBC	<i>Hellenic Bottling Company</i>

ICPDR	International Commission for the Protection of the Danube River Међународна комисија за заштиту ријеке Дунав
ISRBC	International Sava River Basin Commission (Sava Commission) Међународна комисија за слив ријеке Саве / Савска комисија
NEWADA	<i>Network of Danube Waterway Administrations / Мрежа управа-администрација за пловни пут Дунава</i> The NEWADA follow-up project
NEWADA DUO	Наставак пројекта NEWADA (<i>Мрежа ријечних управа- администрација за пловни пут Дунава</i>)
NGO / HBO	Non-Governmental Organization Невладина организација
NHMS	National Hydro-Meteorological Service Национална хидро-метеоролошка служба
OSCE	Organization for Security and Cooperation in Europe Организација за европску безбједност и сарадњу
PA	Priority Area (of the EU Strategy for the Danube Region) Приоритетно подручје (<i>Дунавске стратегије Европске уније</i>)
PIAC	Principal International Alert Center Главни међународни центар за алармирање
PIANC	Permanent Congress of the International Navigation Association Стални конгрес међународне асоцијације за пловидбу
PR	Public Relations Односи с јавношћу
RBM	River Basin Management Управљање ријечним сливом
RCC	Regional Cooperation Council Савјет за регионалну сарадњу
REC	Regional Environmental Center Регионални центар за животну средину
RIS / RIS	River Information Services Ријечни информациони сервиси
SedNet	Sediment Network Европска мрежа интересних група које се баве управљањем наносом
SEE	South East Europe Југоисточна Европа
SEETO	South East Europe Transport Observatory Опсерваториј за транспорт за југоistočnu Evropu
SME / МСП	Small and Medium Enterprises Мала и средња предузећа
ToR	Terms of Reference Пројектни задатак
UNECE	United Nations Economic Commission for Europe Економска комисија Уједињених нација за Европу
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Организацион / Организација за образовање, науку и културу Уједињених нација

USACE	United States Army Corps of Engineers Јединица за инжињерију Војске САД-а
WANDA	<i>Waste Management for Inland Navigation on the Danube</i> <i>Управљање отпадом у унутрашњој пловидби на ријеци Дунав</i>
WATCAP	<i>Water and Climate Adaptation Plan for the Sava River Basin /</i> <i>Воде и план прилагођавања климатским промјенама за слив ријеке Саве</i>
WFD	EU <i>Water Framework Directive</i> (Directive 2000/60/EC) / Оквирна директива ЕУ о водама
WMO	World Meteorological Organization Свјетска метеоролошка организација
WWF	World Wide Fund for Nature Свјетски фонд за заштиту природе